

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

ANKARA BAROSU

YURTTAŞIM KADINIM HAKLARIM VAR

Türk Ceza Kanunu • Kadına Yönelik Şiddet • Aile İçi Şiddet • İş Kanunu • Türk Medeni Kanun

5.0134
929
2003
k. 1

00517

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI KURULU

(TÜBAKKOM-ANKARA)

346.0134

T929

2003

k. 1

000517

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Av. A. Esin ÖZBEY

Av. Figen OPAK ÇİÇEK

Av. Yasemin BÜLBÜL

ALT KURUL ÜYELERİ

Av. A. Esin ÖZBEY

Av. Figen OPAK ÇİÇEK

Av. Yasemin BÜLBÜL

Av. Nazlı Özlem ATMACA

Av. Özgül OSAN

Av. Yeşim ULUSAN

Stj. Av. Akça ÖFLAZ

TÜBAKKOM - ANKARA

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI KURULU

YURTTAŞIM! KADINIM HAKLARIM VAR!

- Türk Medeni Kanun
- Türk Ceza Kanunu
- İş Kanunu
- Kadına Yönelik Şiddet
- Aile İçi Şiddet

8 Mart 2003 - ANKARA

SUNUŞ

1857'de NewYork'ta 12 saatlik çalışma saatinin azaltılması için mücadele eden kadınların yüzlercesi can verdi.

1908'de 15 bin kadın yeniden yürüdüler çalışma saatlerinin azaltılması , daha iyi gelir ve oy hakkı için..

1910'da Clara Zetkin Sosyalist Kadınlar Enternasyoneli'nde Dünya Kadınlar Günü olmasını önerdi ve kabul edildi.

1911 'de Avrupa'da yüz binlerce kadın oy hakkı, meslek edinme hakkı için eylemler yaptı. Bu eylemlerden iki hafta sonra Triangel yangınında 140 kadın öldü.

1917'de Rus kadınlar ekmek ve barış için grevdeydiler...yaşam koşulları onlar için çok kötüydü.

1919'da Türk kadınları yurtlarının bağımsızlığı için işgalcilere karşı cephedeydi.

Bunlar, 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olmasını sağlayan ve Birleşmiş Milletleri'de 1977 de bunu bir kararla ilan etmeye götüren bazı kilometre taşları.

Bugün 2003 yılının 8 Mart günü...Yüzlerce yıllık kadın mücadelesi her alanda yükselerek devam ediyor.

1992 yılından bu yana çalışan Ankara Barosu Kadın Hakları Kurulu üyesi avukatlarımız, o günden bu yana yaptığı etkin çalışmalarını, 1998 yılında açılan **Kadın Danışma Merkezi**'nde kadınlarımızın aile içinde veya kadın olmaktan dolayı karşılaştıkları sorunlarına yönelik gönüllü hukuki danışmanlık hizmeti ile sürdürmektedirler.

1998 yılında kabul edilen 4320 s.Ailenin Korunmasına Dair Yasa, üzerinden beş yıl geçmesine karşın yeterince bilinmemekte ve bu nedenle aile içi şiddete uğramış pek çok kadın yasanın korumasından yararlanamamaktadır. Alışılan her şeyin

doğal görünmesi nedeniyle, bugün kadına yönelik şiddet de ne yazık ki , doğal kabul edilmektedir. Ve birçok kadın uğradığı şiddeti şikayet etmemekte, takipsiz bırakmakta, şiddet uygulayan kocasını ya da yakınına şikayet etme hakkı bulunmadığını düşünmektedir.

1919 da başlatılan bağımsızlık savaşı Cumhuriyet Devrimimiz ile tamamlandı. Cumhuriyet Devriminin en önemli aşaması ise, 1926 'da kabul edilen ve Türk kadınına "şeriat" zincirinden kurtaran, onu kul olmaktan yurttaş olmaya taşıyan Türk Medeni Yasa'sıdır.1926 tarihli Medeni Yasa'mızın gerekçesinde de belirtildiği gibi; 1926'dan bu yana geçen sürede gelişen toplumsal dinamik, yeni gereksinimler ve yeni anlayışlar, Medeni Yasa'nın özellikle aile hukuku alanında kadın aleyhine sonuç doğuran ve kadın-erkek eşitliği ilkesine aykırı olan hükümlerin değiştirilmesini gerektirmiştir.

Ve yeni Medeni Yasa'mız 1 Ocak 2002 günü -kimi eksikliklerine rağmen- kabul edilmiştir.

1970'ler den bu yana kadın-erkek eşitliği temelinde değişmesi istenen ve 1 Ocak 2002 günü yürürlüğe giren yeni Medeni Yasa'nın aile hukukunda ne tür değişiklikler getirdiği çok konuşulmakla birlikte, kapsamından ötürü geniş kitlelere ulaşamadı.

Diğer adı Yurttaşlık Yasa'sı olan Medeni Yasa'yı öğrenmek ve bildiklerimizi tüm kadınlarımıza ulaştırmak bizim için bir yurttaşlık görevidir.

Bu küçük ama önemli çalışma yeni Medeni Yasa'nın aile hukukuna getirdiği değişikliklerin henüz yeterince ulaşmadığı kadın yurttaşlarımız için bir rehber görevini yerine getirecektir.

Ankara Barosu Kadın Hakları Kurulu M.Kemal Atatürk'ün "milletini kurtuluşa ve zafere götüren ve omuzlar üzerinde yükselmeye layık gördüğü Anadolu kadını" na karşı işte bu yurttaşlık görevini yerine getirmektedir.

Avukat Özdemir Özok
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

GİRİŞ

Sorunlarınız var, ya da sorun yaşayabilirsiniz. Ama yasalarımız var, çözümlerimiz de var!

Aile İçi Şiddete uğradıysanız 4320 s. Ailenin Korunmasına Dair Yasamız Var!

Evlilikle ilgili sorularınız ya da evlilik birliği ile ilgili sorunlarınız varsa Medeni Yasa'mız var!

Toplumsal yaşamın her alanında fiziksel, psikolojik, cinsel şiddet ve saldırıya uğradıysanız Türk Ceza Yasa'mız var!

Çalışma yaşamı içindeyseniz ve sorunlarınız varsa İş Yasa'mız var!

Elinizdeki broşür; size aile içinde ya da toplumsal yaşamda kadın olmanızdan dolayı karşılaştığınız her türlü şiddete karşı hangi yasal haklarınız olduğunu ve neler yapabileceğinizi , evlilik içinde eş ve anne olarak konumunuzu, haklarınızı, boşanma ve sonrasında hangi haklardan yararlanabileceğinizi içeren bilgiler vermektedir.

1 -4320 SAYILI AİLENİN KORUNMASINA DAİR YASA

ŞİDDET SADECE DAYAK DEĞİLDİR!

ŞİDDET KADININ YAŞAM HAKKININ, GÜVENLİĞİNİN, ONURUNUN, ÖZGÜRLÜĞÜNÜN VE BEDENSEL BÜTÜNLÜK HAKKININ SİRF KADIN OLDUĞU İÇİN İHLALİDİR.

- Vücut bütünlüğüne zarar veren her türlü davranış (dayak, evden kovma, yaralama, vücutta sigara söndürme gibi) fiziksel şiddettir. Ruhsal açıdan size acı ve zarar veren her türlü söz ve davranış (hakaret, küfür, sizi ilgi ve sevgiden mahrum etmek, ne kadar çirkinsin, şişmansın, sen ne anlarsın, sen kimsin, aptalsın gibi) duygusal şiddettir.

- Maddi açıdan sizi ve emeğinizi sömüren her türlü davranış (kadının kazancını elinden almak, kendisi çalışmayarak kadının parasıyla geçinmek, evin ihtiyaçları için para vermemek, aç bırakmak gibi) ekonomik şiddettir.
- İsteğiniz dışında sizi cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel ilişki sırasında size fiziksel ve duygusal zarar vermek, zorla ters ilişkide bulunmak cinsel şiddettir.

ŞİDDETE UĞRADIYSANIZ NE YAPACAKSINIZ?

- Önce en yakın karakola başvurup olayla ilgili şikayette bulunun ve şikayetinizin bir tutanağa geçmesini sağlayın. Adli Tabiblik rapor istediğinizi karakola bildirin.
- Cumhuriyet Savcılığı' na bir dilekçeyle başvurup suç duyurusunda bulunun ve mutlaka Adli Tabibliğe sekinizi isteyin.
- Bulduğunuz ilin Barosuna bağlı Kadın Danışma Merkezi'ne başvurup yasal haklarınızı ve şiddetten korunma yollarını öğrenin, probleminize yasal çözüm arayın.
- 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Yasa'nın korumasından yararlanın.

4320 SAYILI YASANIN KORUMASINDAN YARARLANMAK İÇİN

NE YAPMALISINIZ?

- Bir dilekçe ile Cumhuriyet Savcılığı' na başvurup şiddete uğradığınızı bildirebilirsiniz. Cumhuriyet Savcısı yasanın uygulanması için talebiniz olmasa dahi, gereken tedbirlerin alınması amacıyla durumunuzu kendiliğinden Aile Mahkemesi Hakimliği'ne bildirecektir.
- Cumhuriyet Savcılığı' na başvurmaksızın doğrudan Aile Mahkemesi Hakimliği'ne vereceğiniz bir dilekçe ile de yasanın korumasından yararlanabilirsiniz.

4320 SAYILI YASA HANGİ TEDBİRLERİ GETİRİYOR?

- Şiddeti uygulayanın evden uzaklaştırılmasını,
- Size, çocuklarınıza ve diğer aile bireyelerine karşı şiddete ve korkuya yönelik davranışlarda bulunmamasını,
- Sizin ve çocuklarınızın eşyalarına zarar vermemesini,
- Telefon, mektup vs. iletişim vasıtalarıyla sizi rahatsız etmemesini,
- Şiddet uygulayanın silahının elinden alınmasını,
- Alkol ve uyuşturucuyu evde kullanmamasını veya bu şekilde eve gelmemesini sağlayıcı tedbirler getiriyor.

Bunların dışında Aile Mahkemesi Hakimi ayrıca durumunuzun gerektirdiği başkaca tedbirlerin alınmasına da karar verebilir.

EŞİNİZ EVDEN UZAKLAŞTIRILDIĞINDA GEÇİMİNİZİ NASIL SAĞLAYACAKSINIZ?

- Başvuru dilekçenizde kendiniz ve çocuklarınız için gerekli nafaka miktarını belirleyip, istemelisiniz
- Hakim eşinizin evden uzaklaştırıldığı süre boyunca , geçiminizin temini için eşinizin, size ve çocuklarınıza nafaka ödemesine karar verecektir.

EŞİNİZ MAHKEMENİN VERDİĞİ KARARA UYMUYORSA:

- Sizin ya da herhangi bir kişinin durumu karakola bildirmesi halinde , karakol soruşturma başlatmak ve olayı Cumhuriyet Savcılığı' na bildirmek zorundadır.
- Cumhuriyet Savcılığı koruma kararına uymayan eşiniz hakkında dava açacak ve eşiniz üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktır.

Unutmayın:

4320 SAYILI YASA İLE İLGİLİ OLARAK YAPACAĞINIZ

İŞLEMLERDEN MASRAF ALINMAYACAKTIR.

2 -TÜRK CEZA YASASI

AİLE İÇİNDE VE TOPLUMSAL YAŞAMIN HER ALANINDA ** KARŞILAŞTIĞINIZ FİZİKSEL, PSİKOLOJİK VE CİNSEL ŞİDDET** **TÜRK CEZA YASA'sına GÖRE SUÇTUR!**

Aile içinde karşılaştığınız fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet aynı zamanda Türk Ceza Yasa'sına göre suçtur. Bu şiddet türlerinden herhangi birine maruz kalmışsanız hem 4320 s.Yasa'nın korumasını isteyebilirsiniz, hem de Türk Ceza Yasa'sına göre şikayetçi olabilirsiniz.

Aile içinde kocanız ya da birlikte yaşadığınız diğer aile bireylerinden biri size psikolojik (tehdit, hakaret ve sövgü, özgürlüğün kısıtlanması, zorla evlendirme) , fiziksel (itmek, vurmak, ısırarak, boğmaya çalışmak, aç bırakmak, bıçak veya başka bir araçla yaralamak, öldürmeye teşebbüs etmek), cinsel şiddet (tehdit ve cebirle cinsel ilişki kurmak, zor ve tehdit ile fuhuş yaptırmak) uyguluyorsa bütün bunlar için Türk Ceza Yasa'sı hükümlerine göre şikayetçi olabilir ve cezalandırılmasını isteyebilirsiniz.

Evli olmak kocanızın mülkü olmak demek değildir.

Kocanız aleyhinde yaptığınız şikayet sizi evlilik birliği içinde suçlu duruma düşürmez.

Eve veya başka bir yere kapatılmanız, zorla evlendirilmeniz Türk Ceza Yasa'sına göre suçtur.

Tecavüze veya cinsel tacize, sarkıntılığa uğradıysanız bu suçu **takipsiz bırakmayın! Utanacak kişi siz değilsiniz.**

Her kadının kendi bedenini kontrol etme, cinsel bir yakınlık yaşama, çocuk sahibi olma veya doğum kontrolüne karar verme hakkı vardır. Kocasını dahil hiç kimse, bir kadını fizik veya duygusal zor kullanarak veya bunlarla tehdit ederek cinsel ilişkiyi mecbur edemez.

- Bir kadınla onun isteği dışında kurulan tüm cinsel yakınlıklar tecavüzdür;
- İÇki ya da başka bir ilaç- madde etkisi altında olup, cinsel yakınlık kurmakla ilgili karar verebilecek durumda olmayan bir kadınla kurulan ilişkiler tecavüzdür.
- Bir kadının fiziksel güç kullanmakla tehdit edilerek sokulduğu cinsel yakınlıklar tecavüzdür.

Tecavüz eden kişi ve tecavüz edilen kişi arasındaki ilişki koca, sevgili, eski koca, akraba her ne olursa olsun uygulanan eylem bir saldırganlık ve tecavüzdür.

15 yaşını bitirmeyen küçüğe yönelik cinsel tecavüz ve her tür cinsel saldırı ve eylemler suçtur.

15 yaşını bitirmeyen bir küçüğün " rızası" olsa dahi, küçüğe yönelik her tür cinsel eylem ve saldırı cebir-şiddet-kandırma ve zorla gerçekleştirilmiş ise verilecek ceza artırılır.

CİNSEL ŞİDDETE UĞRAYAN KADIN UĞRADIĞI BU EYLEMİ YASAL OLARAK NASIL TAKİP ETMELİDİR?

Olay anında, bulunduğu yerdeki en yakın polis karakoluna (jandarma bölgesinde jandarma karakoluna) **telefonla** ya da **bizzat** başvurmalıdır.

Tecavüze veya cinsel tacize, sarkıntılığa uğrayan kadın uğradığı eylemin;

- Ne olduğunun,
- Nasıl işlendiğinin(varsı hangi araçlarla işlendiğinin),
- Kim veya kimler tarafından gerçekleştirildiğinin(varsı akrabalık bağı belirtilmelidir),

- Olay sırasında (varsa) bulunan kişilerin ad ve soyadlarının,
- Eylemi yöneltenden şikayetçi olduğunun tutanağa geçmesini,
- Adli Tabipliğe gönderilmesini, tecavüzü ve varsa yaralanmanın doktor raporu ile tesbit edilmesini istemelidir.

Tecavüz suçunda tecavüzün kanıtlanabilmesi için; mağdur kadının, kendisi ve eşyaları yıkanmadan mutlaka 24 saat içinde adli tabipliğe sevk sağlanmalı ve rapor ile cinsel ilişkinin varlığı tespit edilmelidir. 24 saat geçtikten sonra cinsel ilişkinin izleri (sperm, kan vs. izleri) kaybolabileceğinden, bu durum dava sırasında tecavüzün varlığının kanıtlanması zorlaştırabilir.

Mağdur kadın, karakol ya da savcılık tarafından tecavüzün tespiti için Adli Tabipliğe sevk edilmiş olsa da, muayeneyi reddetme hakkına sahiptir. Ancak , bu durumda bazı hukuksal haklar korunamayabilir.

Olaydan sonra , belli bir süre geçtiyse, bulunulan bölgenin Cumhuriyet Savcılığı' na bir dilekçe ile başvurulmalıdır. Cumhuriyet Savcılığı'na yapılacak başvuruda da;

- Mağdur kadın karakol aşamasında belirtilen istemlerini şikayet dilekçesinde belirtmelidir.
- C.Savcılığı mağduru Adli Tabipliğe sevk edecektir.
- Tecavüz sırasında failin sperm ve kanının bulaştığı eşya var ise, tecavüz bir araç yardımı ile işlenmiş ise (bıçak, silah, ip vs.)bu eşyalar saklanmalı ve C.Savcılığı' na bildirilmelidir.
- C.Savcılığı yaptığı soruşturma sonucunda, şikayet dilekçesinde yer alan eylemin niteliğine göre ya kamu davası açar, ya da şikayetçinin şahsi dava açmakta serbest olduğunu belirterek takipsizlik kararı verir.
- Takipsizlik kararı verildiyse mağdur kadın şahsi dava açabilir.

Takibi şikayete bağlı suçlarda şikayet ve şahsi dava açma süreniz bu suçun işlendiği tarihten itibaren ALTI aydır.

Niteliğine göre tecavüz, cinsel taciz, sarkıntılık, söz atma gibi eylemlerin takibi şikayete bağlı olabilir. Ya da kamu davası açılmayıp, şahsi dava yoluyla takip edilebilir bir suç olabilir. Bu durumda şikayetinizi suçun işlendiği tarihten itibaren 6 AY içinde Cumhuriyet Savcılığı' na, yapmalı veya **6 AY içinde** şahsi davanızı açmalısınız.

Tecavüz eyleminde verilecek cezayı arttıran ve olay adli mercilere yansıtılırken belirtilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Tecavüz suçlarında mağdurun **yaşı**,
- Tecavüz sırasında **cebir ve şiddetin** varlığı,
- Mağdurun **akıl veya beden sağlığından kaynaklanan nedenlerle** tecavüze karşı koyup koyamayacağı.,
- Tecavüzün **birden fazla kişi** tarafından işlenmesi,
- **Ana-baba, büyük ana-büyük babadan biri, veli veya vasi ,bakıcı ve öğretmenler, hizmetliler, terbiye, bakım veya korumaları altına bırakılan kimseler** tarafından işlenmesi yasada belirlenen cezayı arttıracaktır.

Eşiniz veya aile bireylerinden birinin çocuğunuza yönelik cinsel taciz ve tecavüzleri , cinsel yakınlıkları ve cinsel istismarları suçtur.

Çocuğunuz aile bireylerinden birinin kendisine karşı cinsel eylemler içinde olduğunu söylediğinde onu dinleyin ve izleyin. Çocuğun yalan söylemediğini göreceksiniz.

Bu eylemleri yapanlar çocuğa bakmak ve korumakla görevli veya çocuğu nüfuz ve etki altında tutan veli, vasi ,baba, büyükbaba, bakıcı, öğretmen, usta , hizmetli gibi kimseler ise, verilen ceza artırılır, ilgili kişiler velayet ve vesayet haklarını kaybederler.

3- TÜRK MEDENİ YASASI

YENİ MEDENİ YASA İLE EVLİLİK İÇİNDE KADIN-ERKEK EŞİTLİĞİ

SAĞLANDI!

1 Ocak 2002 gününden itibaren uygulanmaya başlayan yeni Medeni Yasa evlilik içinde karı ve kocaya eşit haklar getirdi ve eşit sorumluluklar yükledi.

Evlilik yaşı artık 17.

Kadınlar ve erkekler 17 yaşını doldurmadan evlenemezler. Ancak önemli bir neden varsa ve 16 yaşını doldurduysanız, hakim kararı ile evlenmenize izin verilebilir.

Hiç kimse sizi zorla evlendiremez.

Herkes evleneceği kişiyi seçme hakkına sahiptir. Eğer istemediğiniz biriyle evliliğe zorlanıyorsanız Cumhuriyet Savcılığı'na şikayet edebilirsiniz.

Unutmayın

Eğer hata, hile ,tehdit ve zorla evlendirildiyse , bu evliliğin iptali için evlilik tarihinden itibaren 5 yıl içinde dava açabilirsiniz.

Evlilikten sonra önceki soyadınızı da kullanabilirsiniz.

Evlenirken evlendirme memuruna, yada daha sonra nüfus idaresine yapacağınız yazılı başvuru ile önceki soyadınızı kocanızın soyadı ile birlikte kullanabilirsiniz.

Boşandığınız taktirde kocanızın soyadını kullanmakta bir menfaatiniz varsa , bu konuda mahkemeye başvurup kocanızın soyadını kullanmanıza karar verilmesini isteyebilirsiniz.

Yaşayacağınız evi eşinizle birlikte seçebilirsiniz. Evlilik birliğinin yönetiminde eşit hak ve sorumluluklara sahipsiniz.

Önceki Medeni Kanun'da yaşanacak ortak konutu seçmek , kocaya tanınmış bir hak idi. Oysa şimdi yaşayacağınız evi kocanızla birlikte seçebilirsiniz. Evlilik birliğinin yönetirken hakları eşit olarak paylaştığınız gibi, sorumlulukları da eşit olarak yükleneceksiniz

Tapu Kütüğüne koyduracağınız AİLE KONUTU ŞERHİ ile; yaşadığınız AİLE KONUTUNU eşiniz sizin rızanız olmadan SATAMAZ, KİRA SÖZLEŞMESİNİ SONA ERDİREMEZ.

Eğer yaşadığınız evin satılmasına veya kira sözleşmesinin sona erdirilmesine rızanız yok ise, tapu kütüğüne aile konutu ile ilgili gerekli şerhin verilmesini isteyebilirsiniz, ya da kiralayana(ev sahibine) bildirimde bulunarak kira sözleşmesinin tarafı olabilirsiniz.

Bu şerhin verilmesi için bir dilekçe ile oturduğunuz mahallenin bağlı bulunduğu muhtarlıktan alınmış ikametgah belgesi ,evlenme cüzdanı, nüfus cüzdanı veya pasaport, varsa bir adet vesikalık fotoğraf ile tapu dairesine başvurmanız yeterli olacak.

Bu şerh tapu kütüğüne işlendikten sonra evin sahibi olan kocanız , sizin yazılı rızanız olmadıkça aile konutunu başkasına devredemez ve satamaz. Kiralık bir evde oturuyorsanız, artık ev sahibiniz sizi kiracı olarak kabul etmek zorundadır.

Meslek ve iş seçiminde kocanızın iznini almak zorunda değilsiniz.

Mesleğinizi ve çalışacağınız işi seçerken kocanızın iznini almak zorunda değilsiniz. Ancak kocanız ve siz , iş ve meslek seçiminde evliliğin huzur ve yararını dikkate almak zorundasınız.

Cocuđunuzun velayetini kullanırken kocanızla ortak ve eşit haklara sahipsiniz.

Önceki Medeni Yasa'da eşlerin velayeti birlikte kullanacağı, ancak anlaşmazlık halinde babanın oyunun üstün olacağı kuralı vardı. Şimdi velayeti kullanırken kocanızla aranızda bir anlaşmazlık olursa babanın oyu üstün oy kabul edilmediğinden, bu anlaşmazlık konusunda mahkemenin karar vermesini isteyebilirsiniz.

Ev içindeki EMEĞİNİZ ailenin geçimine katkı

olarak değerlendirilecek.

Yeni Medeni Yasa'mıza göre evlilik birliğinin giderlerini , yani ailenin geçimini karı ve koca **BİRLİKTE** karşılayacaklar. Eğer kadın çalışıyorsa birliğin giderine kazancı ile, ev kadını ise emeği ile katılacaktır.

Emeđinizin karşılığını isteyebilirsiniz.

Önceki Medeni Yasa'mızda ev içindeki emeğiniz, yani yaptığınız ev işleri (temizlik, çocuk bakımı, yemek yapmak, çamaşır yıkamak vb. gibi) evin geçimine katkı olarak değil, görev olarak kabul ediliyordu.

Şimdiki Medeni Yasa ile, ev içinde yaptığınız işlere harcadığınız emek ailenin geçimine katkı olarak kabul edildi.

Aynı evde birlikte yaşarken, ayrı yaşarken ve boşanmada NAFKA isteyebilirsiniz.

Aynı evde yaşarken, evin geçimine kazancı ile katkıda bulunmayan kocanızdan nafaka isteyebilirsiniz. Aynı evde yaşamak , kocanızdan nafaka istemeye engel değildir.

Kocanız evden ayrılmış , evi terk etmiş ve ailenin geçimine katkıda bulunmuyor ise kendiniz ve çocuklarınız için nafaka isteyebilirsiniz. Mahkeme nafakanın miktarını daha sonraki yıllar için de belirleyebilir.

Unutmayın:

Nafaka davalarını, yaşadığınız yerde, yani yerleşim yerinizde açabilirsiniz.

Ailenin ekonomik varlığının korunmasını isteyebilirsiniz.

Ailenin ekonomik malvarlığının korunması veya evlilik birliğinden doğan mali yükümlülüğün yerine getirilmesi için , kocanızın malları üzerindeki tasarruf (harcama, satma vb. gibi) yetkisinin sınırlandırılmasını hakimden isteyebilirsiniz.

Hakimin belirlediği malvarlığı değeri ile ilgili tasarrufu kocanız ancak sizin rızanız ile yapabilir.

Evlilik dışı doğan çocuğunuzun haklarının korunmasını isteyebilirsiniz.

Evlilik dışı olan çocuklar da evlilik içi çocuklar gibi mirasta eşit hakka sahiptir.

Yasada yazılı sebeplerden herhangi birine dayanarak BOŞANMA hakkına sahipsin.

- Kocanız size çok kötü muamele ediyorsa,
- Hayatınıza kast edecek davranışlar içindeyse veya onur kırıcı davranışlarda bulunuyorsa,
- Küçük düşürücü suç işlemişse veya haysiyetsiz bir hayat sürüyorsa ve bu durumda siz evliliği sürdürmüyorsanız,
- Evlilik dışı bir başka ilişkisi varsa(Zina),
- Evlilik birliğinin yükümlülüklerini yerine getirmemek amacıyla evi terk ettiyse ve haklı bir sebep olmadan eve dönmüyorsa(Terk),
- Tedavisi imkansız akıl hastası ise ve bu durum evliliği sizin için çekilmez hale getirmiş ise,
- Evlilik birliği ortak hayatın sürdürülmesi sizden beklenemeyecek derecede sarsılmışsa (şiddetli geçimsizlik)
- Bu sebeplerden birine veya birkaçına dayanarak **boşanma davası** açabilirsiniz.

Maddi-manevi tazminat isteme hakkın var.

Açtığınız boşanma davasında veya kocanızın sizin aleyhine açtığı boşanma davasında;

- Boşanmaya neden olan olaylara kocanızın kusurlu davranışları neden olmuş ve bu olaylarda siz kusursuz ya da daha az kusurlu iseniz,
- Bu olaylar nedeniyle sizin kişilik haklarınızın ihlal edilmiş ise,
- Bütün bu olayları şahitlerle ve/veya belge ile ispatlarsanız manevi tazminat,
- Evlilik birliği içinde zarar gören mevcut ve beklenen menfaatleriniz için ise maddi tazminat isteyebilirsiniz.

Yoksulluk nafakası sizin istemenize bağlıdır.

Boşanmaya neden olan olaylarda eşinizden daha fazla kusurlu değilseniz, herhangi bir işte çalışmıyor ve bir geliriniz yok ise, yani boşanma ile yoksulluğa düşecekseniz süresiz olarak nafaka, yani yoksulluk nafakası isteyebilirsiniz.

Bu yoksulluk nafakası bir işe girene dek ya da yeniden evleninceye kadar devam eder.

Unutmayın:

Davada açıkça yoksulluk nafakası istemeniz şarttır.

İsteddiğiniz yoksulluk nafakasının miktarının sonraki yıllar için belirlenmesini de isteyebilirsiniz. Böylece boşanma davasından sonra nafakanın yükseltilmesi için yeniden dava açmak zorunda kalmayacaksınız.

Boşanma davası sırasında istemediğiniz nafaka ve tazminat haklarınızı boşanma davası kesinleştikten sonra **BİR YIL İÇİNDE** yine istemezseniz bu hakkınız düşer ve artık isteyemezsiniz.

Unutmayın:

Çocuklarınız için İŞTİRAK NAFKASINI her zaman isteyebilirsiniz.

Boşanma halinde çocukların velayetinin size verilmesini ve onlar için nafaka isteyebilirsiniz.

Çocukların velayetinin kime verileceği konusunda "babanın maddi durumu iyi, bu nedenle çocukları babaya verirler " düşüncesi yanlıştır. Öncelikle küçük çocuklar anne bakım ve şefkatine muhtaç olup olmadıkları gözönünde tutulur.

Eğer anne çocuklarına kötü muamele etmiyorsa, onların bedensel ve ruhsal gelişimine engel olacak bir davranış içinde değilse, istemeniz halinde hakim çocukların velayetini size verecektir.

Hakim eğer çocukların velayetinin size verilmesine karar verirse, siz istemerseniz dahi onlar için ayrıca nafaka (iştirak nafakası) ödenmesine de karar verecektir.

Çeyiz ve ev eşyanız ile ziynet eşyanızın iadesini veya bedelinin ödenmesini isteyebilirsiniz.

Boşanma davası ile birlikte ya da ayrı bir dava ile, çeyiz eşyanız ve size ait olan ev eşyasının iade edilmesini , iade edilemiyor ise bu eşyaların bedelinin ödenmesini isteyebilirsiniz.

Düğünde ve sonradan alınmış olan ziynet eşyalarınız evlilik sırasında kocanız tarafından (evin geçimi için, araba ya da ev almak ya da iş kurmak vb. nedenlerle) bozdurulmuş ise veya bu ziynet eşyanız kocanızda kalmış ise, bu eşyanızın da aynen iadesini veya bedelinin ödenmesini isteyebilirsiniz.

Bu eşyanızı veya eşyanın karşılığı olan alacağınızı belge, fatura, çeyiz senedi, fotoğraf, video kaset veya şahitlerle ispatlayabilirsiniz.

Unutmayın:

Nereye yerleştirdiyse, ya da nereye yerleşmeyi düşünüyorsanız boşanma davanızı orada açabilirsiniz.

Kocanızla birlikte oturduğunuz ortak konutunuzdan ayrılıp başka bir şehre yerleştirdiyse boşanma davanızı bulunduğunuz şehirde açabilirsiniz.

Hakimden boşanma davanızın gizli olarak yapılmasını isteyebilirsiniz.

Boşanma davalarında, taraflardan birinin istemesi halinde hakim, davanın gizli olarak sürmesine karar verebilir.

Boşanma davası açıldıktan sonra NASIL GEÇİNİRİM, NEREDE YAŞARIM endişesini taşımayın.

Boşanma davasına bakan hakim gerekli tedbirleri alacaktır.

Kim tarafından açılmış olursa olsun boşanma davası açıldıktan sonra, eğer barınacağınız bir yeriniz yok ise (eşiniz sizi dövüp, evden kovduysa, ya da evden ayrılmak ve bir başka yere sığınmak zorunda kaldıysanız..), geçinebileceğiniz bir geliriniz yok ise (ev kadını iseniz , ya da çalışıyor olsanız bile geliriniz eşinizin gelirinden düşük ise...) ve çocukların bakım ve korunması söz konusu ise hakim bu konularda boşanma davası boyunca gerekli önlemleri alacaktır.

Eşler arasındaki YASAL MAL REJİMİ değişti.

Edinilmiş mallara katılma rejimi artık yasallaştı. 1 Ocak 2002 gününden sonra edindiğiniz mallarda sizin de hakkınız/payınız var. 1 Ocak 2002 gününe kadar evlilik içinde alınmış olan mallar, kimin adına ise onun olmaya devam edecek. Ancak 1 Ocak 2002 gününden sonra alınan mallarda siz de hak sahibi olacaksınız.

Kocanız adına kayıtlanmış olsa bile, o malın alınmasında parasal katkınız varsa bu katkınızı isteyebilirsiniz.

1 Ocak 2002 gününden önce alınmış olup da kocanızın adına kaydedilmiş olan malların alınması sırasında parasal katkıda bulduysanız dava açabilirsiniz ve ispatladığınız parasal katkınızı alabilirsiniz.

Sağ kalan eşin artık AİLE KONUTU ve EV EŞYASI ile ilgili tercih hakkı var.

Eski yaşantınızı sürdürebilmeniz için, ölen eşinize ait olan ve birlikte yaşadığınız ev üzerinde yararlanma veya oturma hakkının tanınmasını isteyebilirsiniz. Eşinizin vefatı halinde ev eşyalarının mülkiyet hakkını talep edebilirsiniz.

Sağ kalan eşin MİRAS PAYLARI değiştirildi.

Yeni Medeni Yasa'mıza göre sağ kalan eş birlikte bulunduğu diğer mirasçılara göre mirastan pay alır.

- Miras bırakan eşinin çocukları ile birlikte mirasçı olur ise 1/4 oranında,
- Miras bırakan eşin ana-babası ile birlikte mirasçı olur ise 1/2 oranında,
- Miras bırakan eşin büyük ana ve büyük babaları ile birlikte mirasçı olur ise 3/4 oranında, bunlar da yoksa, tamamına mirasçı olacaktır.

İmam nikahı geçersizdir! Medeni Yasa'nın tüm bu korumasından yararlanmak istiyorsanız resmi nikahınızı yaptırın.

Halk arasında "imam nikahlı evlilik", "imam nikahlı eş" diye bilinen beraberliklerin yasa karşısında hiçbir geçerliği yoktur. Resmi nikahınız yoksa, boşanma davası açamazsınız, nafaka –tazminat isteyemezsiniz, birlikte yaşadığınız kişinin sosyal güvenlik haklarından ve emekli maaşından yararlanamazsınız ve bu beraberlikten doğan çocuklarınız babalarının soyadını taşıyamazlar..

Unutmayın:

Resmi nikah yaptırmadan ve resmi nikah belgesini göstermeden dini nikah yapılması ,Türk Ceza Yasa'sına göre de SUÇTUR. Resmi nikah yaptırmadan dini nikah yaptırınlar ve bu dini nikahı kıyanlar da suç işlemiş olurlar.

Artık evlat edinmek daha kolay.

30 yaşındaysanız veya enaz 5 yıllık evliyseniz ve küçük bir çocuğu evlat edinmek istiyorsanız, en az bir yıl ona bakmış ve eğitimini sağlamış olmak koşuluyla onu evlat edinebilirsiniz.

30 yaşındaysanız veya enaz 2 yıllık evliyseniz eşinizin önceki evliliğinden doğan çocuğunu evlat edinebilirsiniz.

Kendi çocuğunuzun olması küçük bir çocuğu evlat edinmeye engel değildir. Kendi çocuğunuzun yararına aykırı davranmamak şartı ile onu eşinizle birlikte evlat edinebilirsiniz.

Evlat edinmek için evli olmak şart değil.

Evli değilseniz ve 30 yaşını doldurmuşsanız aynı koşullarla tek başınıza da evlat edinebilirsiniz.

Evlatlıkla evlenmek yasak!

Daha önce evlatlıkla evlenmek yasak olmasına rağmen, evlenme gerçekleşmişse buna izin veriliyordu.

Bugün artık evlatlıkla evlenmek kesinlikle yasak.

4 -İŞ KANUNU

EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET!

Eşit ücret almak sizin yasal hakkınızdır.

Çalıştığınız işyerinde size, sizinle aynı işi yapan, aynı nitelikte ve aynı verimde çalışan erkek çalışandan daha az ücret ödeniyorsa bu duruma itiraz edebilirsiniz.

Cinsiyet ücret konusunda farklılık yaratan, kadına daha az ücret verilmesi sonucunu doğuran bir durum değildir. Yasalarımıza göre böyle bir uygulama yapılamaz.

Gebeliğiniz veya doğum yapmanız nedeniyle işveren sizi işten çıkarırsa, kıdem-ihbar tazminatı ile diğer tüm işçilik alacaklarınızı talep edebilirsiniz.

Gebeliğiniz ya da doğum yapmanız nedeniyle işveren sizi işten çıkaracak olursa, çalıştığınız tüm sürenin kıdem ve ihbar tazminatını ve diğer tüm işçilik haklarını ödemek zorundadır. Eğer ödemez ise İş Mahkemesinde dava açabilirsiniz.

İşe başladığınız gün, yasa gereği sigortalı sayılırsınız. İşveren çalışmanızı Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmez ise işe giriş bildirgenizi siz verebilirsiniz.

Sosyal güvenlikten yararlanmak istiyorsanız, emekli olup, emekli maaşı alabilmeniz , meslek hastalığı, hastalık, analık , malullük ve ölüm risklerine karşı korunabilmeniz için çalıştığınız tüm sürenin sigorta kayıtlarına işlenmesi gerekir.

Bazı işverenler SSK'na sigorta primi ödememek için, sigortasız işçi çalıştırabilir ya da çalıştığınız süreyi eksik bildirebilir.

İşe giriş bildirgesi verilmesini talep ettiğiniz için ya da siz bildirge verdiğiniz için işverenin sizi işten çıkarma hakkı yoktur. Aksi durumda İş Mahkemesi'nde dava açabilirsiniz.

Çalışırken evlendiğiniz taktirde, evlilik tarihinden itibaren bir yıl içinde isterseniz kıdem tazminatı olarak işten ayrılma hakkınız vardır.

Evlendikten sonra **bir yıl içinde** istiyorsanız işten ayrılabilirsiniz.

Bu nedenle işten ayrılırsanız yasa gereği işveren size kıdem tazminatınızı ödemek zorundadır.

Doğumdan önce 6 hafta ve doğumdan sonra 6 hafta süre içinde ANALIK İZİNİZ Var. Bu süreler içinde çalıştırılmanız yasaktır.

İşyerinde cinsel tacize uğradıysanız işten ayrılabilirsiniz.

Bu durumda kıdem tazminatınız ve diğer tüm işçilik haklarınız size ödenecektir.

Çalışırken, işveren sizin veya ailenizin şeref ve namusuna dokunacak şekilde sözler ve davranışlar yöneltirse, cinsel tacizde veya sarkıntılıktaki bulunacak olursa bu nedenle işten ayrılabilirsiniz.

Bu durumda kıdem tazminatı ve varsa diğer işçilik haklarınızı işveren ödemek zorundadır. Ödenmez ise İş Mahkemesinde dava açabilirsiniz.

ÖRNEK DİLEKÇELER:

4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Yasa-KORUMA KARARI - ile ilgili örnek dilekçe:

Ankara Aile Mahkemesi Hakimliği'ne

İstemde Bulunan : Adınız, Soyadınız (Adresiniz)
Karşı Yan : Eşinizin Adı, Soyadı (Adresi)
İstem Konusu : 4320 s.Kanun Gereğince Koruma Kararı verilmesi istemlidir.

İstem Ve Açıklaması :

Karşı yan (Eşinizin Adı - Soyadı) ile 1995 yılında resmen evlendim. Bu evliliğimizden 1996 ve 1998 doğumlu iki çocuğumuz oldu. Evlilikten bir süre sonra eşim sık sık bana hakaret etmeye, küfretmeye başladı. Daha sonraları , özellikle içki içtiği zaman her bahane ile bana vurmaya, beni dövmeğe, bu yetmezmiş gibi, evdeki eşyaları kırıp dökmeye ve üzerime fırlatmaya başladı. Beni sık sık " seni gebertirim, öldürürüm, bacaklarını kırarım" şeklinde tehdit etmektedir. Bir defasında eline geçirdiği bıçakla üzerime yürüdü. Bütün bunlar çocukların gözü önünde olduğu için, onlar da çok korkuyorlar.

Son dövduğünde /tehdit ettiğinde/hakaret ve küfürlerinde/ karakola gittim. Olanları anlatıp eşimden şikayetçi oldum.Karakola ben' adli tıp doktoruna göndermelerini söyledim. Doktor banagünlük rapor verdi./Dövmesinden ötürü her tarafım yara bere içinde kalırdı ama ben beni daha çok döver korkusuyla ne karakola ne de doktora gidemedim. Can güvenliğim kalmadı/ sürekli korku içinde yaşıyorum/.

Bu nedenlerle yasanın belirttiği bütün tedbirlerin alınmasını ve eşimin en fazla süreyle evden uzaklaştırılmasını istemekteyim. Ben ev kadınıyım. Hiçbir yerde çalışmamaktayım. Eşim aylık 400 milyon lira ile çalışan bir işçidir. Eşime ait olan bir evde yaşamaktayız. Bu nedenle, mahkemeden bu süre içinde benim ve çocukların geçinebilmemiz için aylık 200 milyon lira nafaka verilmesini de istemekteyim.

Sonuç ve İstem : Açıklanan nedenlerle, yasa gereğince tüm tedbirlerin alınmasına ve koruma kararı verilmesine karar verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adınız, Soyadınız (İmza)

Ekleri : İkametgah Belgesi
Evlilik Cüzdanı fotokopisi(ya da nüfus kayıt örneği)
Doktor raporu(varsa)
Şahitler(varsa)

Cumhuriyet Savcılığı' na yapılacak şikayete ilişkin dilekçe örnekleri

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı' na

Şikayetçi : Adınız, Soyadınız (Adresiniz)

Sanık : Eşinizin Adı, Soyadı (Adresi)

Suç : Aile içi şiddet/tehdit/hakaret/yaralama/silah teşhiri vb.gibi.

Suç Tarihi :/..../ 2003

Şikayet Ve Açıklaması:

Sanık eşimdir. 199... yılında resmen evlendik. Bu evliliğimizden iki çocuğumuz oldu. Sanık eşim evlendiğimiz günden beri aşırı içki içer. Ve her bahane ile beni döver. Eline ne geçerse fırlatır. Kırar döker.Beni sık sık " seni geberteceğim "şeklinde tehdit etmekte, çok ağır küfürler söylemektedir. Bütün bunlar çocukların gözü önünde olmaktadır. Eve bakmamakta ve bizi aç bırakmaktadır. Dışarı çıkmayalım diye kapıyı üzerimizden kilitlemektedir.tarihinde gece yarısı evde yine içki içti ve beni dövmeye başladı. Ve bizi sokağā attı. Can güvenliğim kalmadı. Dövmesi sonucunda yaralandım. Bu durumun tespiti için adli tabibliğe sevk edilmemi istemekteyim.

Eşim hakkında şikayetçiyim. Gerekli işlemlerin yapılarak cezalandırılmasını,kendim ve çocuklarım için koruma kararı verilmesini de istemekteyim.

Sonuç Ve İstem :Açıklanan nedenlerle adli tıbbı sev kimin yapılmasına, koruma kararı verilmesine ve sanık eşimin bana yönelttiği eylemden dolayı cezalandırılmasına karar verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adınız, Soyadınız (İmza)

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı' na

Şikayetçi : Adınız, Soyadınız (Adresiniz)

Sanık : Eşinizin Adı, Soyadı (Adresi)

Suç : Müşterek çocuğa cinsel taciz/tecavüz/cinsel istismar

Suç Tarihi :/..../ 2003 ve devam ediyor.

Şikayet Ve Açıklaması:

Sanık eşimdir. 199... yılında resmen evlendik. Bu evliliğimizden iki çocuğumuz oldu. Eşimyaşındaki kızım/oğlumaşeklinde cinsel taciz/tecavüz/ve istismarda bulunmaktadır. Bir gelirim yok. Çocuklarla beraber sokakta kalmak korkusu/eşimin şiddet , tehdit ve korkutması altında olduğum için bugüne kadar şikayet edemedim. Ancak çocuklarımların hayatı /ruhsal ve bedensel sağlıkları ağır tehdit altındadır.

Sonuç Ve İstem : Çocuklarımların ve benim can güvenliğimiz ve eşimin bu eylemlerini durdurabilmek için eşimin evden bir an önce uzaklaştırılmasına ve işlediği suçtan ötürü cezalandırılmasına karar verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adınız, Soyadınız (İmza)

İşe Giriş Bildirgesi Örneği

Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı' na

Aşağıda belirttiğim bilgilere göre gerekli işlemlerin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

SİGORTA BİLDİRİM FORMU

BİLDİRİMDE BULUNANIN :

Adı :

Soyadı :

İlk Soyadı :

Baba Adı :

Doğum Tarihi:

Doğum Yeri :

Sigorta Numaranız Var mı:

Sigorta Sicil Numarası :

Adres :

İşe Başladığı Tarih :

Ev Tel/İş Tel/ Cep Tel/ :

Çalışmaya Başladığı İşyerinin

Unvanı :

İşyeri Adresi :

İşyeri Sicil Numarası :

İlk Defa Bildiriyorum :

Tekrar Bildiriyorum :

İsim/İmza/Tarih

MAHKEMEDE ADLİ MÜZAHARET

Koşullarınız uygun değilse; mahkeme masraflarını karşılayacak maddi imkanlardan yoksunsanız, talep etmeniz halinde bu mahkeme giderlerinin devlet tarafından karşılanmasına karar verilebilir.

BARODA ADLİ YARDIM

Ankara Adliyesi içinde bulunan Ankara Barosu Adli Yardım Bürosu'na başvurarak koşullarınız uygunsa, kendinize ücretsiz avukat tayin edilmesini isteyebilirsiniz. Türkiye'deki bütün il barolarında Adli Yardım hizmeti verilmektedir ve bu hizmetten yararlanabilirsiniz.

ANKARA'da BAŞVURULACAK MERKEZ ve KURUMLAR

1- Ankara Barosu Kadın Danışma Merkezi

Ankara Adliyesi Sarayı 2. Kat
Sıhhiye - ANKARA
Telefon: 0.312. 311 51 15

2- Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Çocuk Esirgeme Kurumu

Armağan Pasajı Kat: 5 Kızılay - ANKARA
Telefon: 0.312. 418 66 62

3- Kadın Dayanışma Vakfı

Mithatpaşa Cad. No: 10/11 Sıhhiye - ANKARA
Telefon: 0.312. 435 00 70

4- Yenimahalle Belediyesi Kadın Danışma Merkezi

Yenimahalle Belediyesi İvedik Cad. Kat: 2
Yenimahalle - ANKARA
Telefon: 0.312. 343 30 00

KADIN DANIŞMA MERKEZİ BULUNAN İLLER VE TELEFON NUMARALARI

Bulduğunuz ilin barosuna başvurarak, varsa kadın danışma merkezlerinden hukuksal danışmanlık alabilirsiniz.

İstanbul Barosu : 0.212. 292 77 39
İzmir Barosu : 0.232. 463 27 83
Antalya Barosu : 0.242. 248 07 66
Denizli Barosu : 0.258. 265 10 59
Adana Barosu : 0.322. 351 21 21
Bursa Barosu : 0.224. 253 90 91

“İnsan topluluğu kadın ve erkek denilen iki cins insandan oluşur. Kabil midir ki, bu kütlenin bir parçasını ilerletelim, ötekini ihmal edelim de kütlenin bütünü ilerleyebilsin? Mümkün müdür ki, bir cismin yarısı toprağa bağlı kaldıkça, öteki yarısı göklere yükselebilsin?”

Mustafa Kemal ATATÜRK

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KÜTÜPHANESİ

